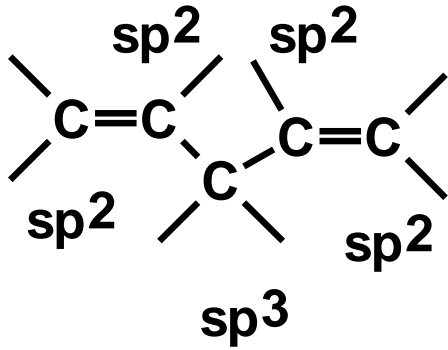
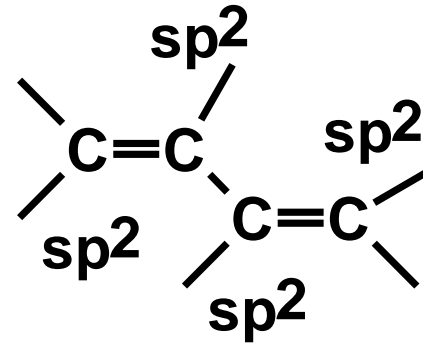

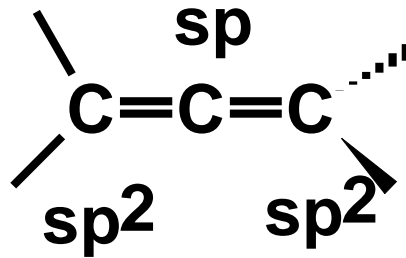
Dieny

izolowany układ
wiązań podwójnych

sprzężony układ
wiązań podwójnych

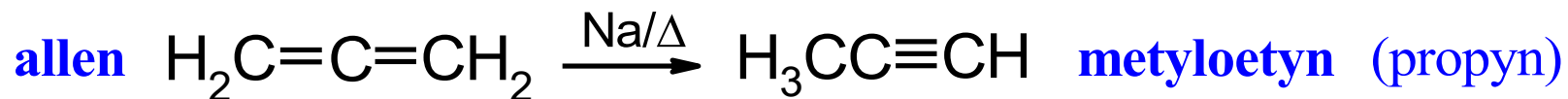

skumulowany układ
wiązań podwójnych

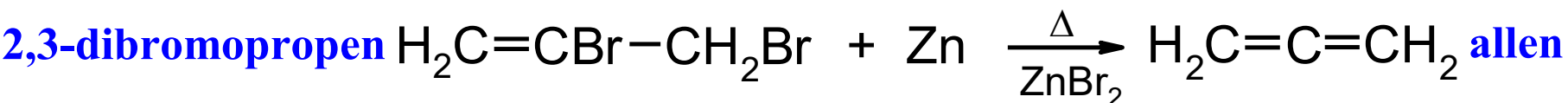
alleny

Allen

Allen, czyli propadien jest izomerem konstytucyjnym metyloetynu i podczas ogrzewania bardzo łatwo przekształca się w metyloetyln pod wpływem sodu

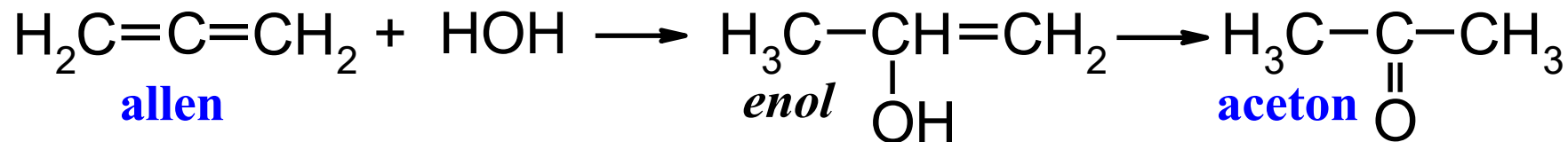

Można go otrzymać z 2,3-dibromopropenu poprzez eliminację bromu za pomocą cynku

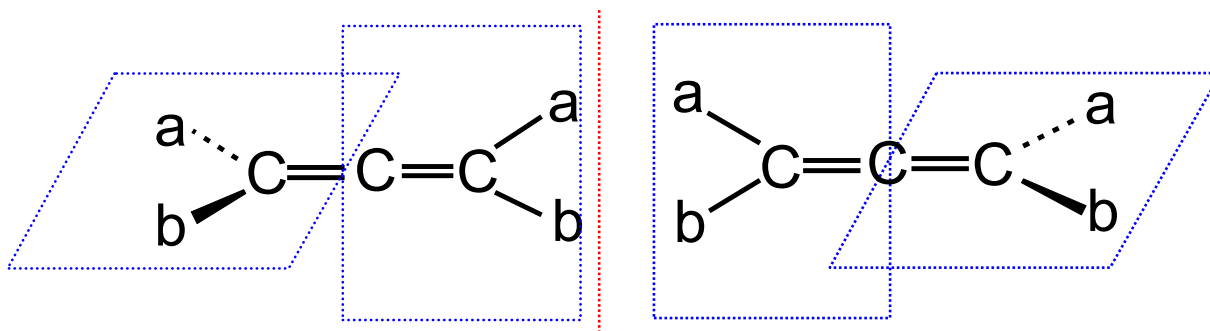

Allen i jego homologi nazywane są *kumulenami*; znane są również związki zawierające kilka skumulowanych podwójnych wiązań C=C

Allen ma właściwości związków nienasyconych, tzn. ulega reakcjom **addycji elektrofilowej**.

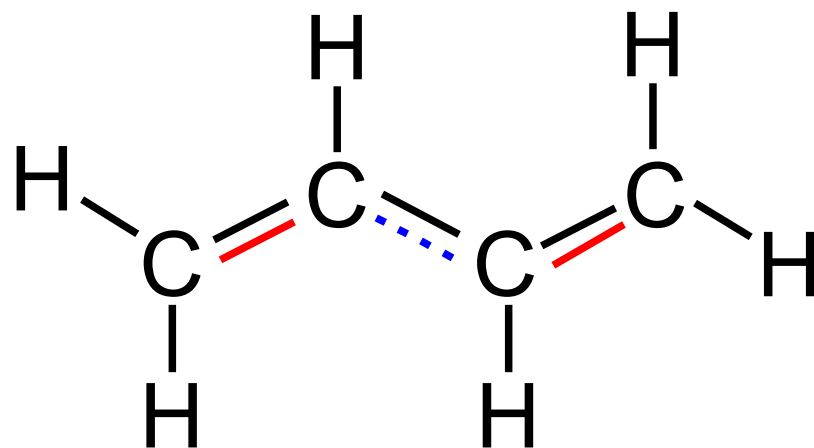
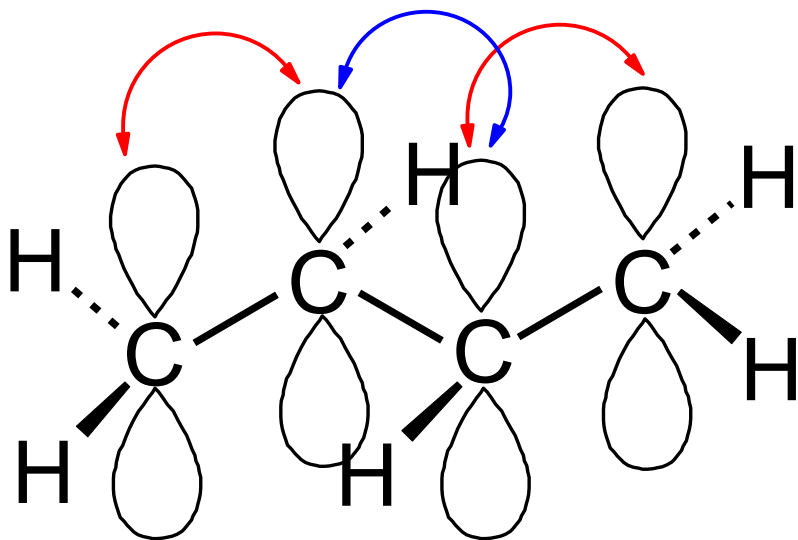
Podstawione aleny tworzą trwałe stereoizomery *cis*- lub *trans*-; wiązanie C=C pomiędzy C1 i C2 jest prostopadłe do wiązania C=C pomiędzy atomami C2 i C3
związki mają się do siebie jak odbicia lustrzane

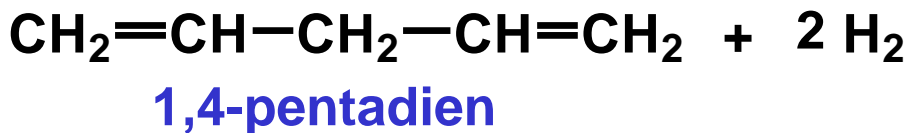

Stereoizomery podstawionego **allenu**

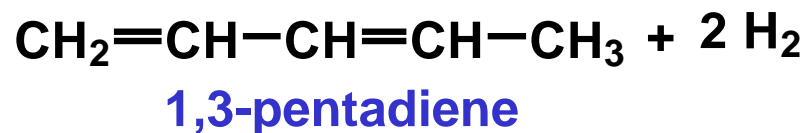
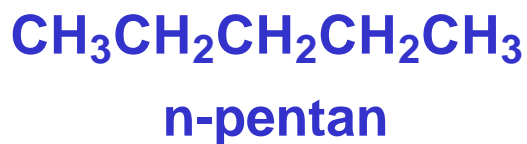
Dieny sprzężone

Większa trwałość dienów sprzężonych wynika z **mezomerii**, (delokalizacji elektronów), w tym wypadku nakładaniem się obu sprzężonych orbitali π , a faktycznie czterech orbitali p

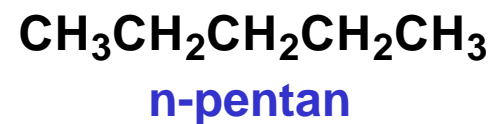

$$\Delta H = - 61 \text{ kcal/mol}$$

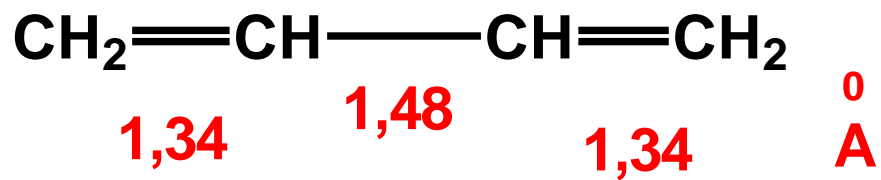
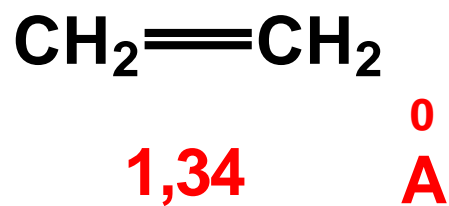
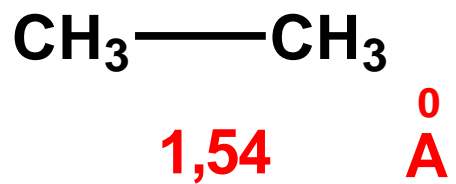

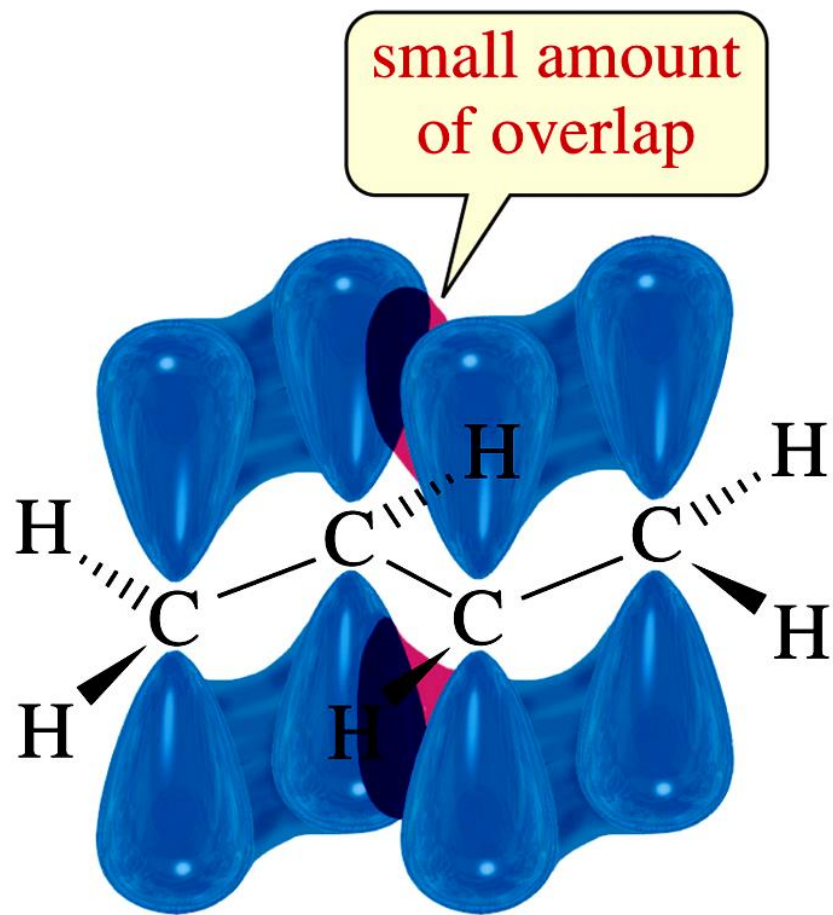
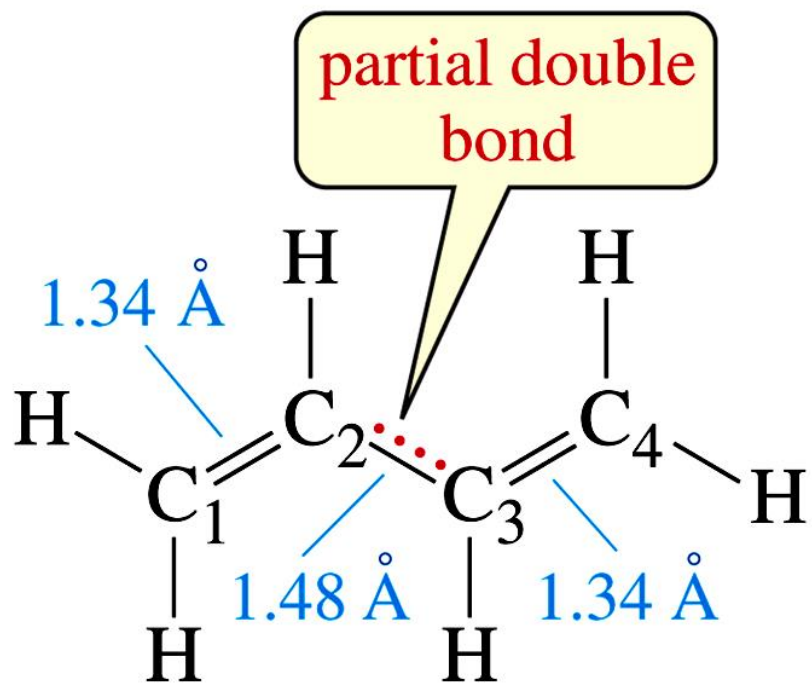
$$\Delta H = - 54 \text{ kcal/mol}$$

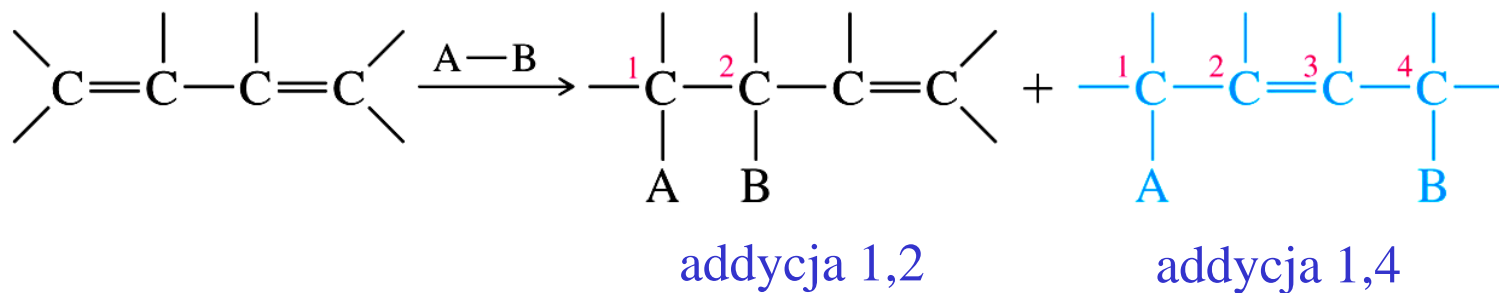
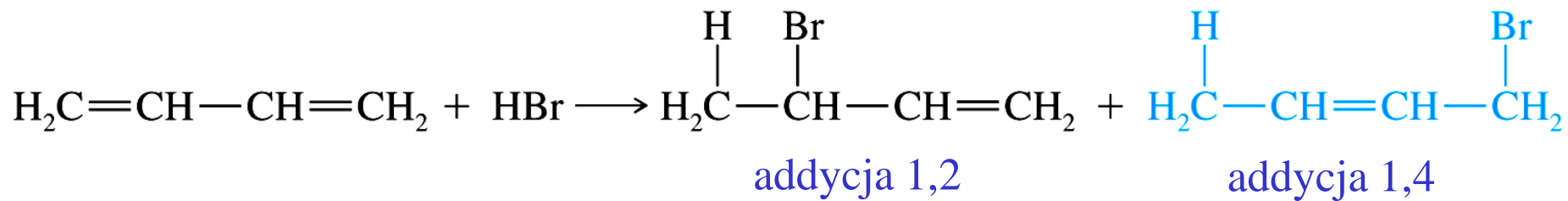

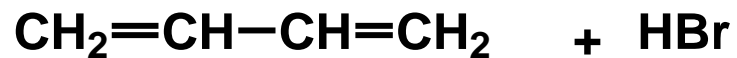
Wniosek:

**dieny sprzężone są bardziej trwałe
niż dieny izolowane**

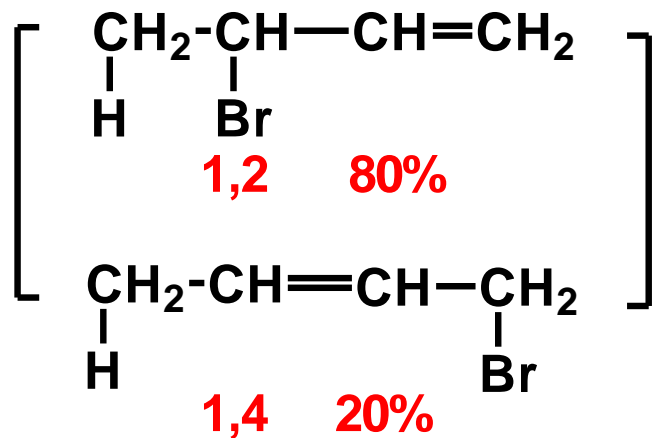

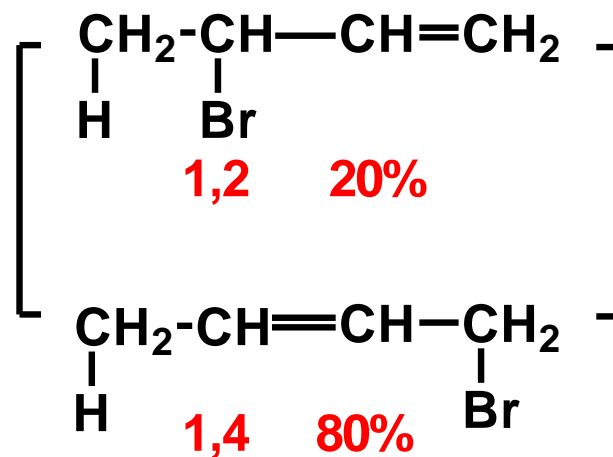

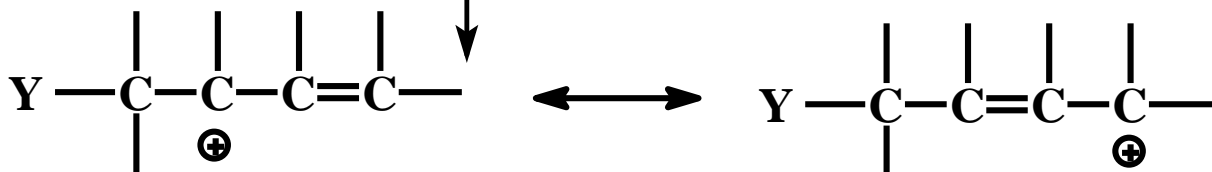
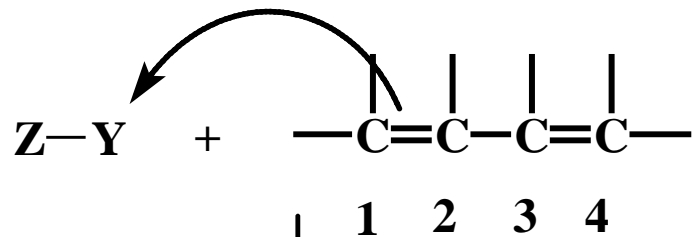
- 80°C

+40°C

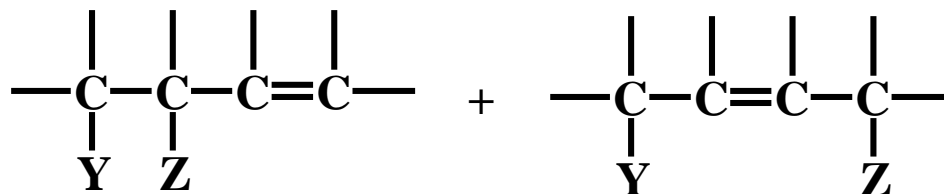
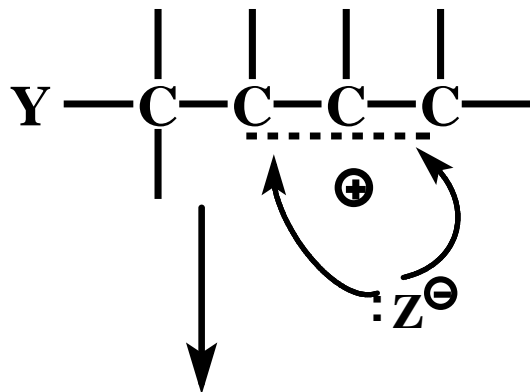

+40°C

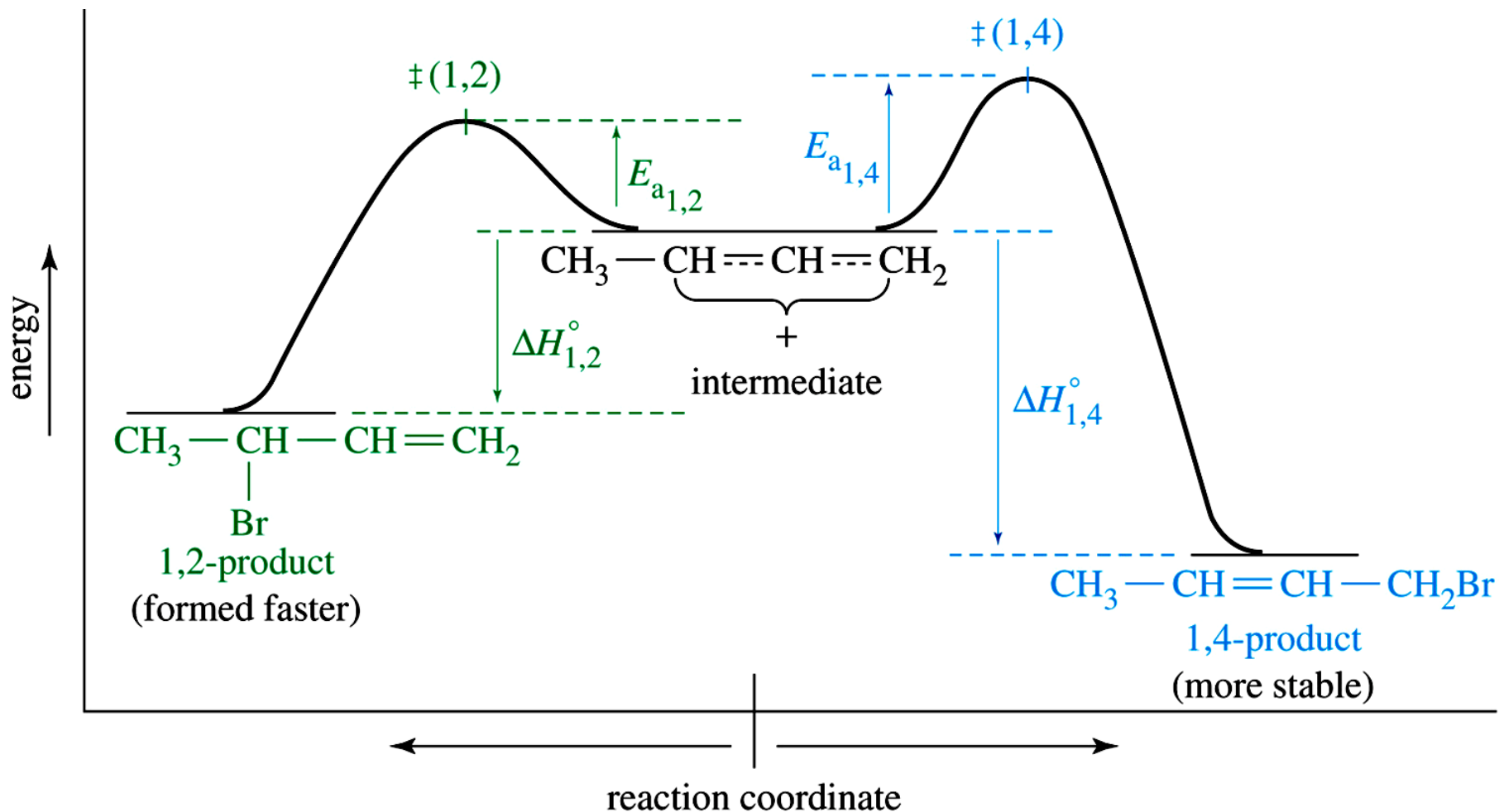

kation allilowy

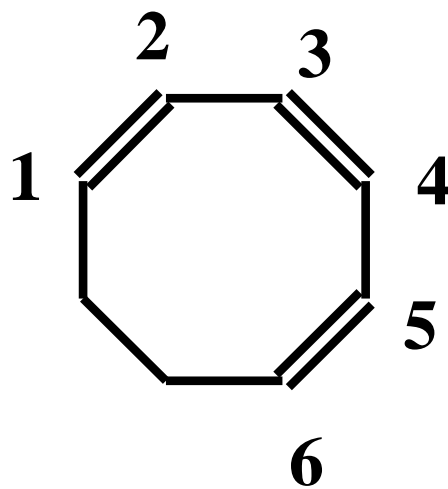
addycja 1,2

addycja 1,4

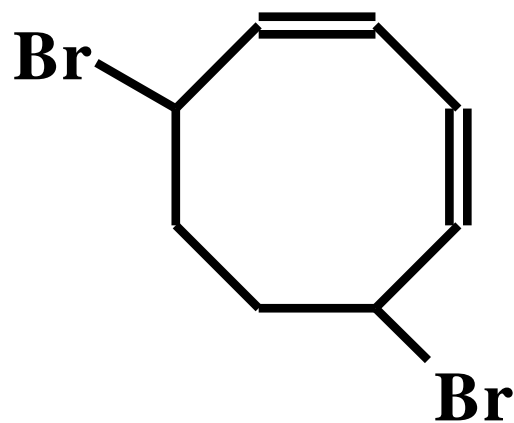

kontrola kinetyczna

kontrola termodynamiczna

1,3,5-cyklooktatrien

1,6-dibromo-2,4-cyklooktadien

addycja 1,6

Reakcja Dielsa Aldera; Synteza układów cyklicznych

The Nobel Prize in Chemistry 1950

"for their discovery and development of the diene synthesis"

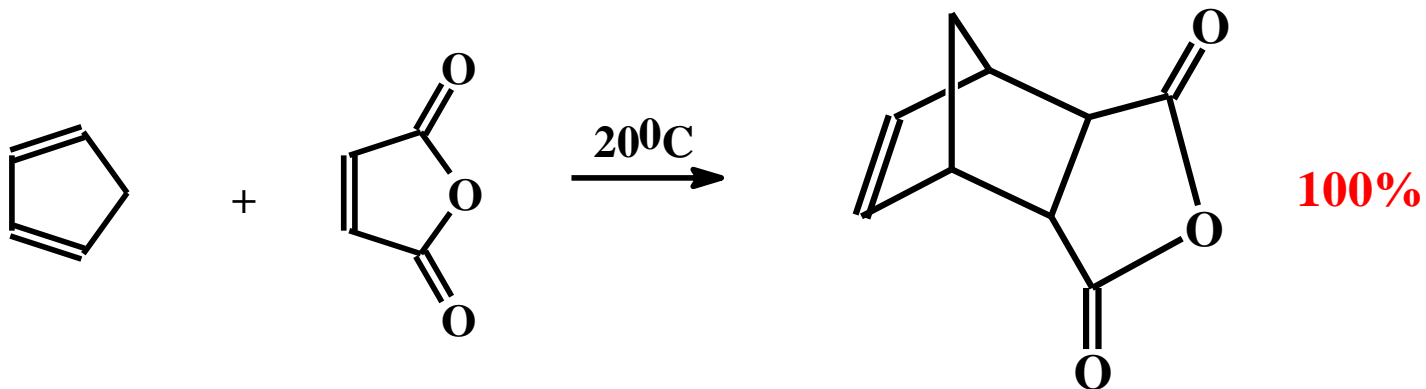
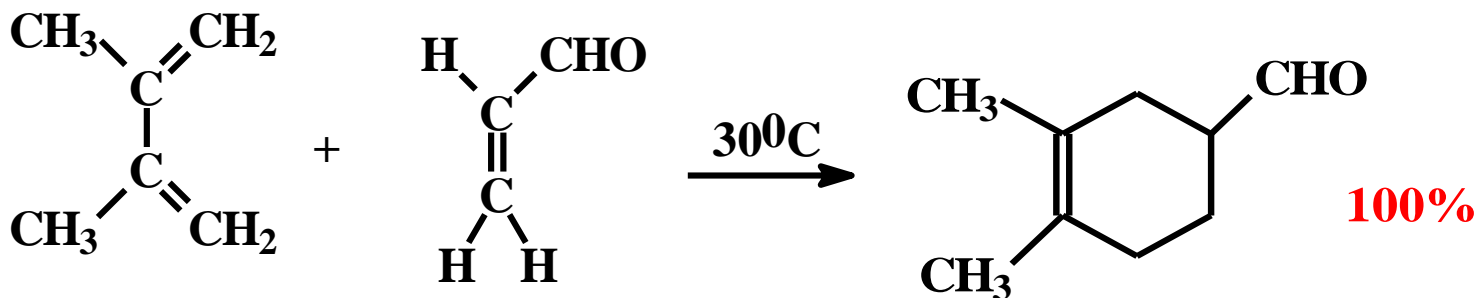
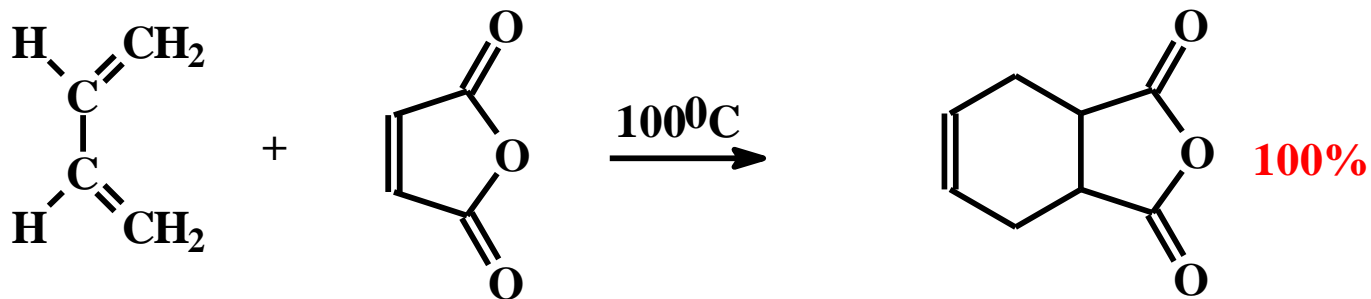
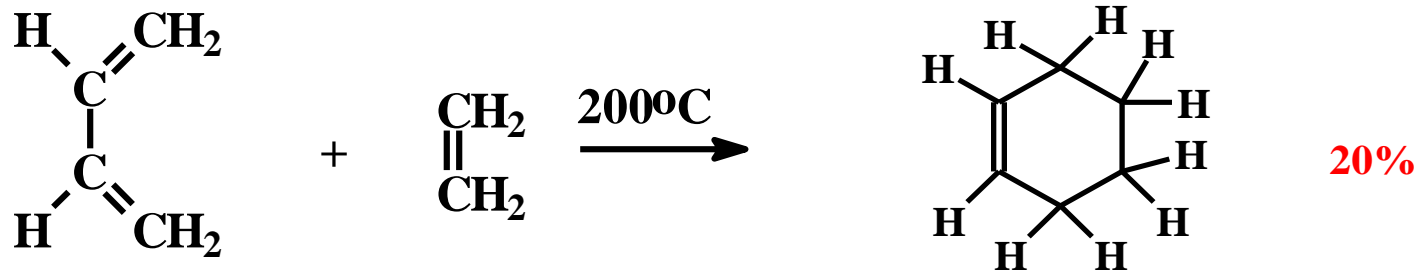
Otto Paul Hermann Diels

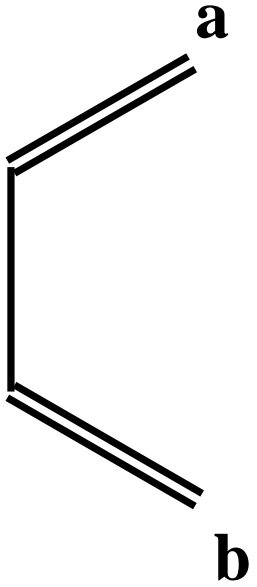
1876-1954

Kurt Alder

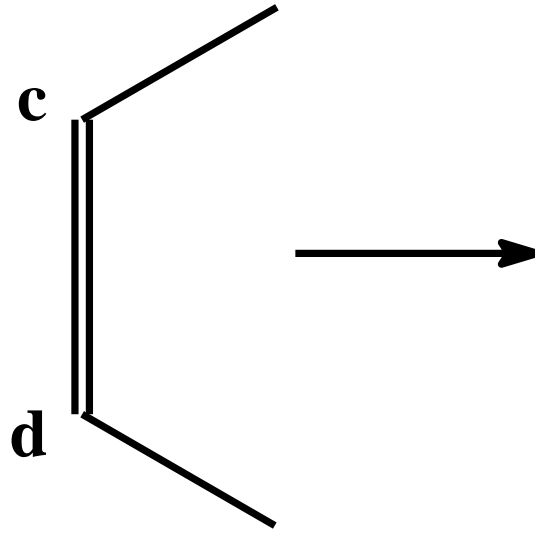
1902-1958

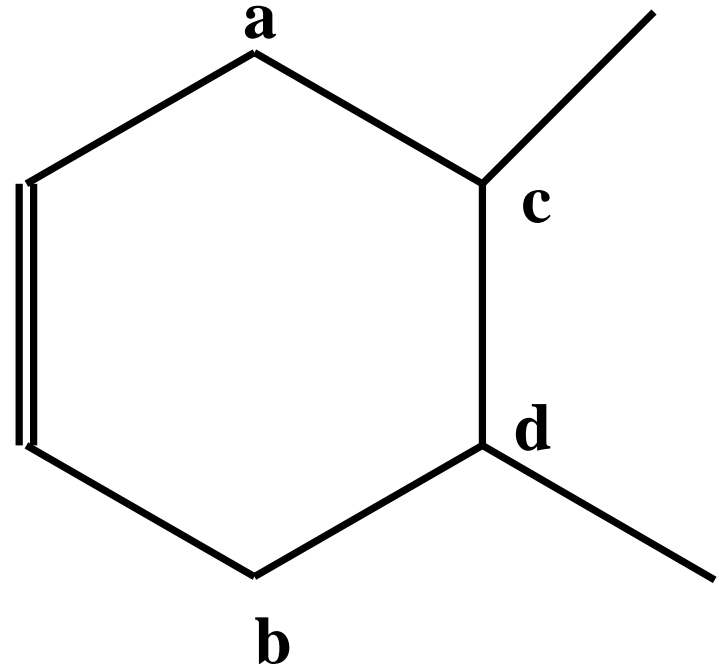

DIEN

+

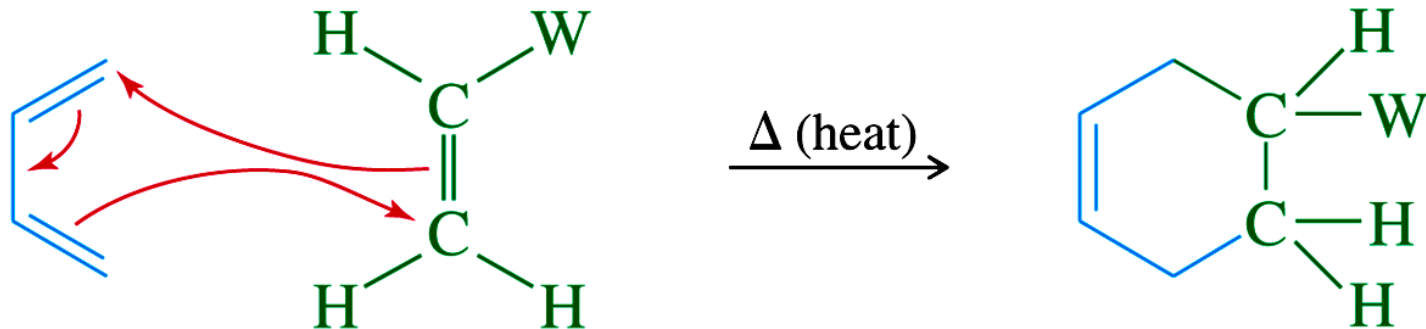

DIENOFIL

ADDUKT

Reakcja Dielsa-Aldera jest reakcją jednoetapową
dien reaguje z ubogim w elektrony alkenem tworząc cykloheksen

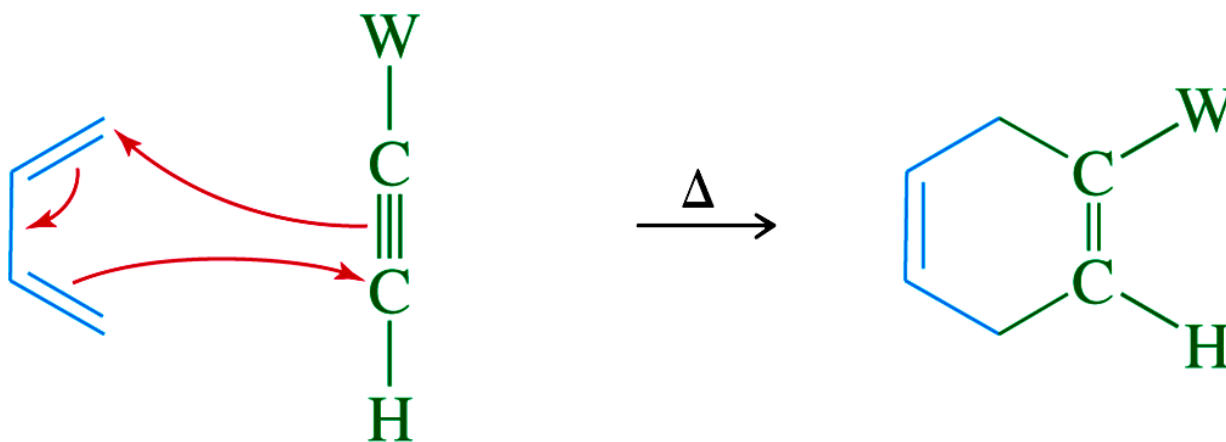
dien

dienofil

bogaty w elektrony

ubogi w elektrony

dien reaguje z ubogim w elektrony alkinem tworząc cykloheksadien

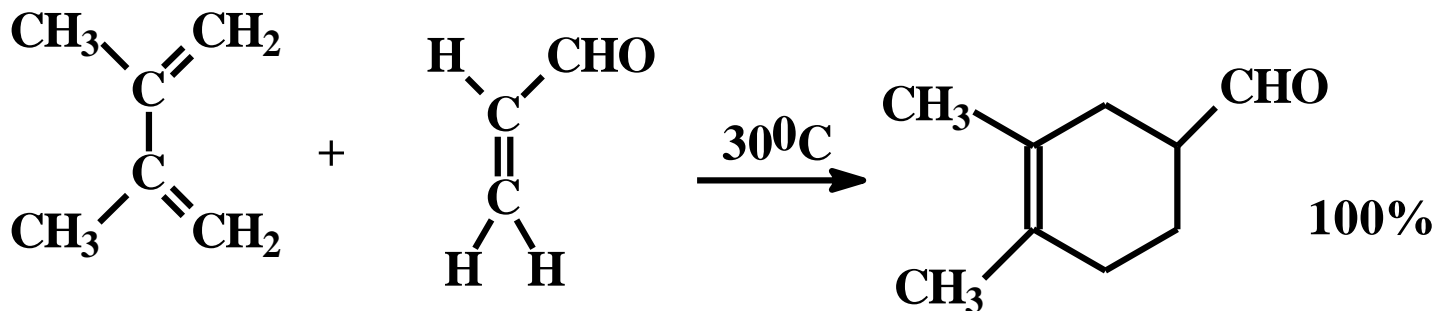
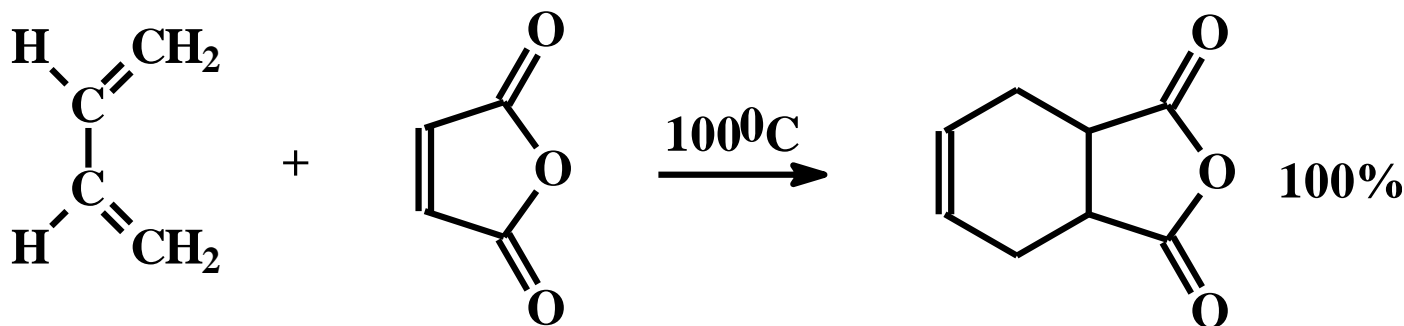
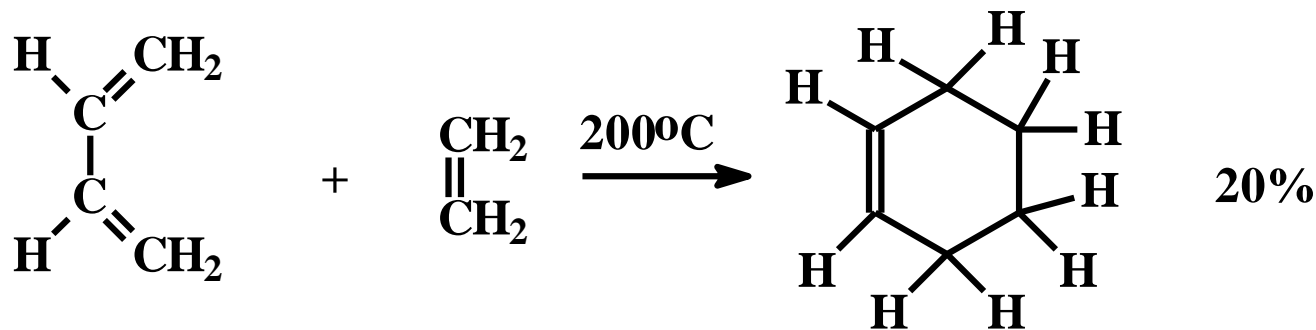

dien

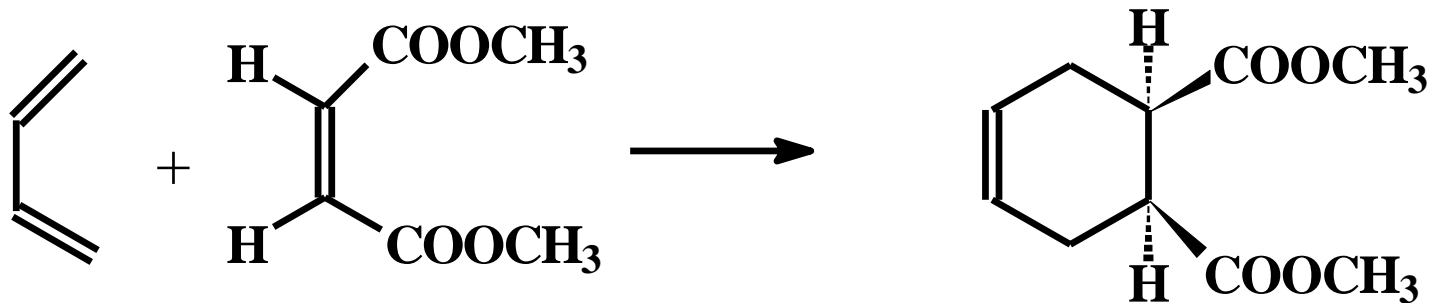
dienofil

Dien powinien posiadać podstawniki elektronodonorowe

Dienofil elektronoakceptorowe

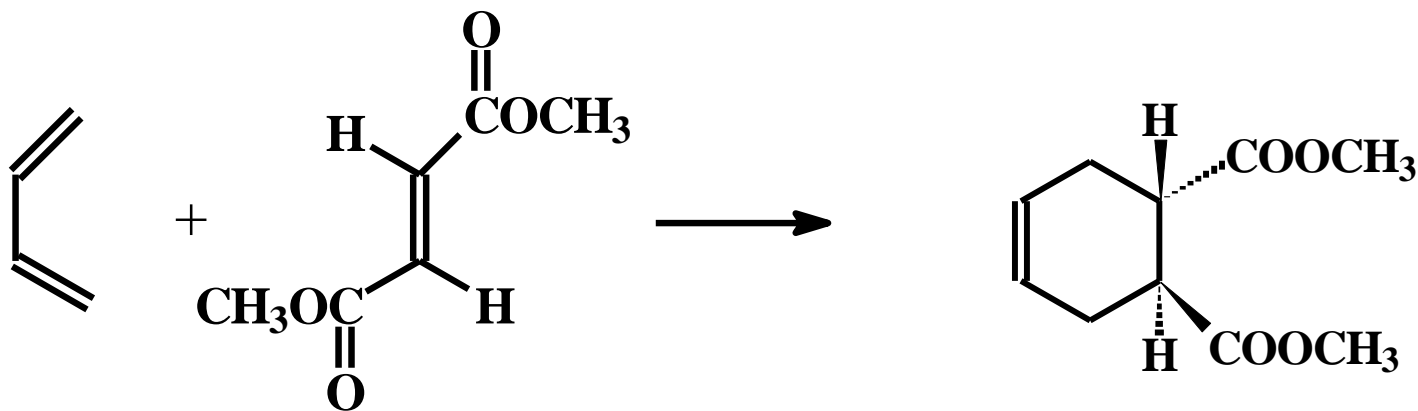

Reakcja cykloaddycji jest reakcją syn addycji i konfiguracja dienofila zostaje zachowana w addukcie

cis - dienofil

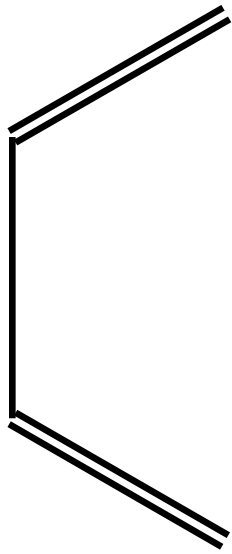
cis - addukt

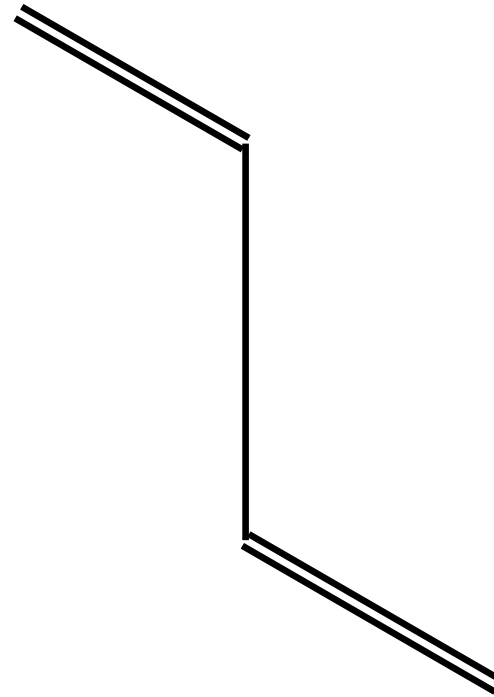
trans - dienofil

trans - addukt

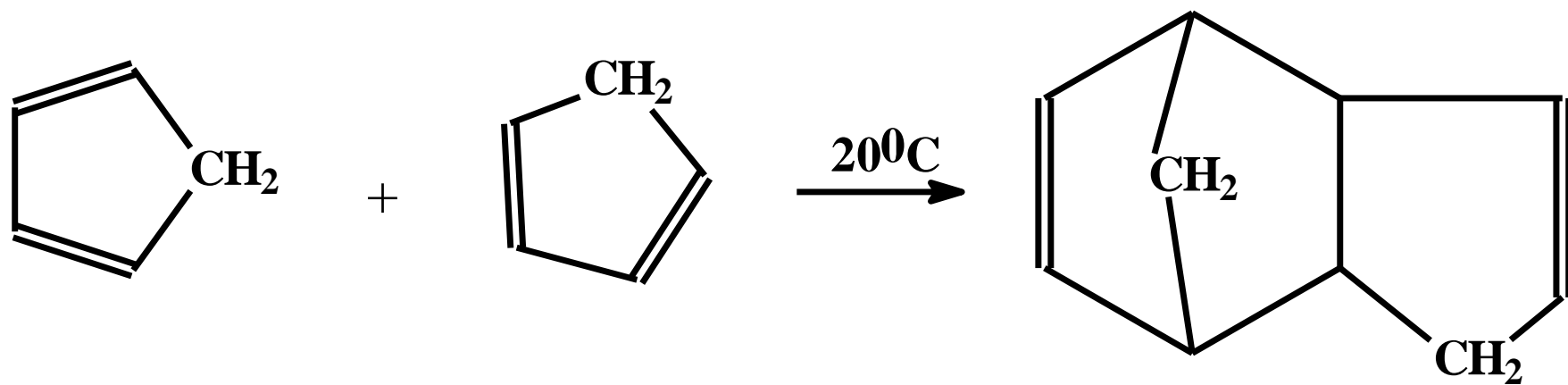
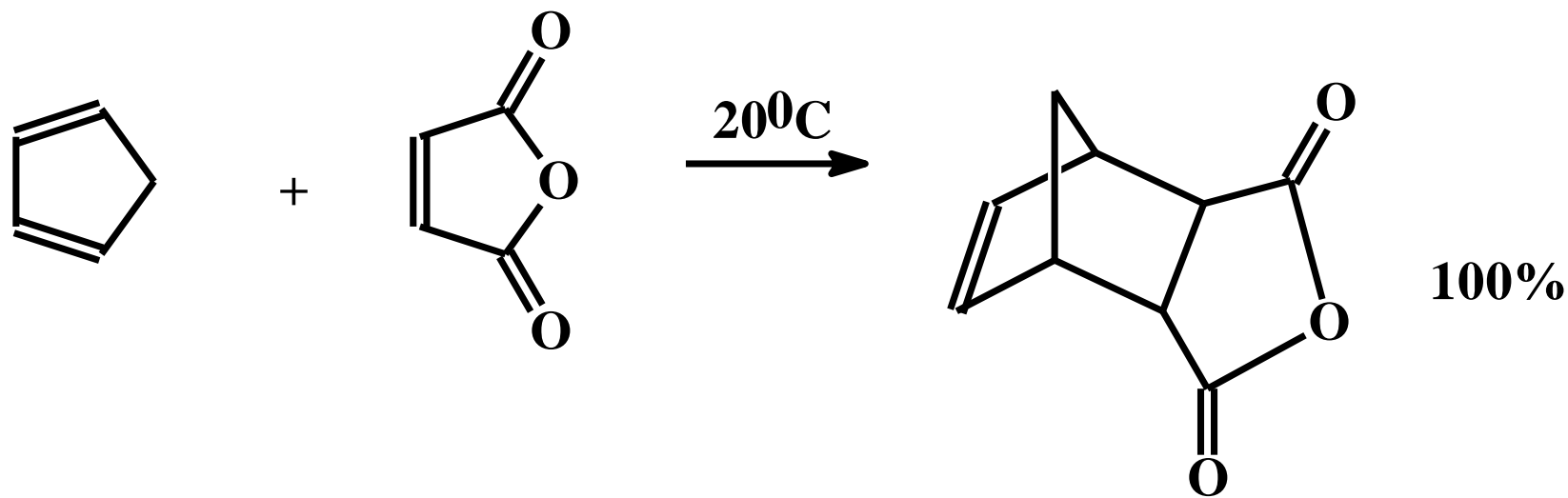
Dieny reagują w konformacji s-cis

s - cis

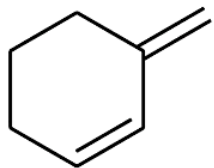

s - trans

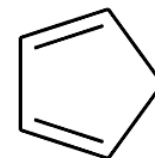
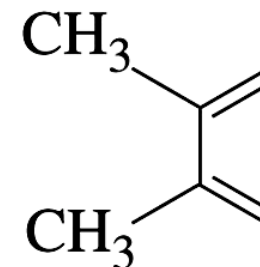
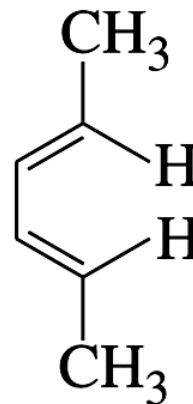
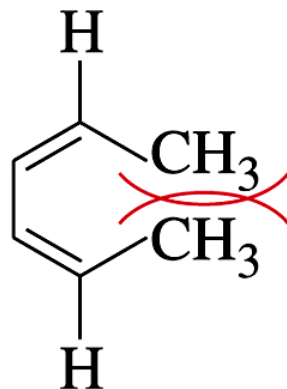

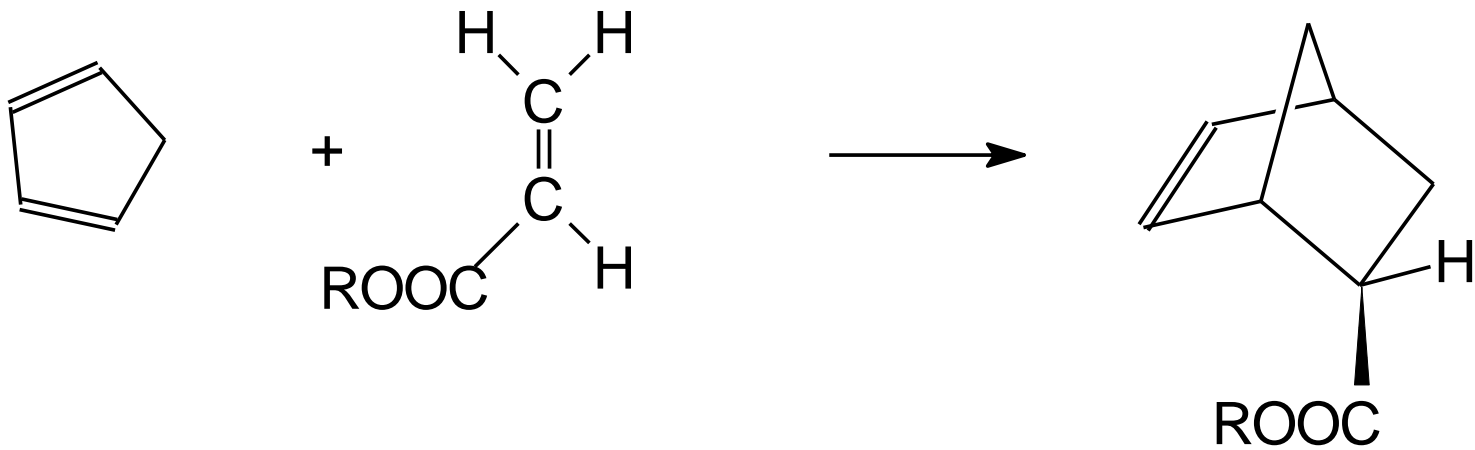
szybkość reakcji Dielsa-Aldera

← wolniej tak jak butadien szybciej →

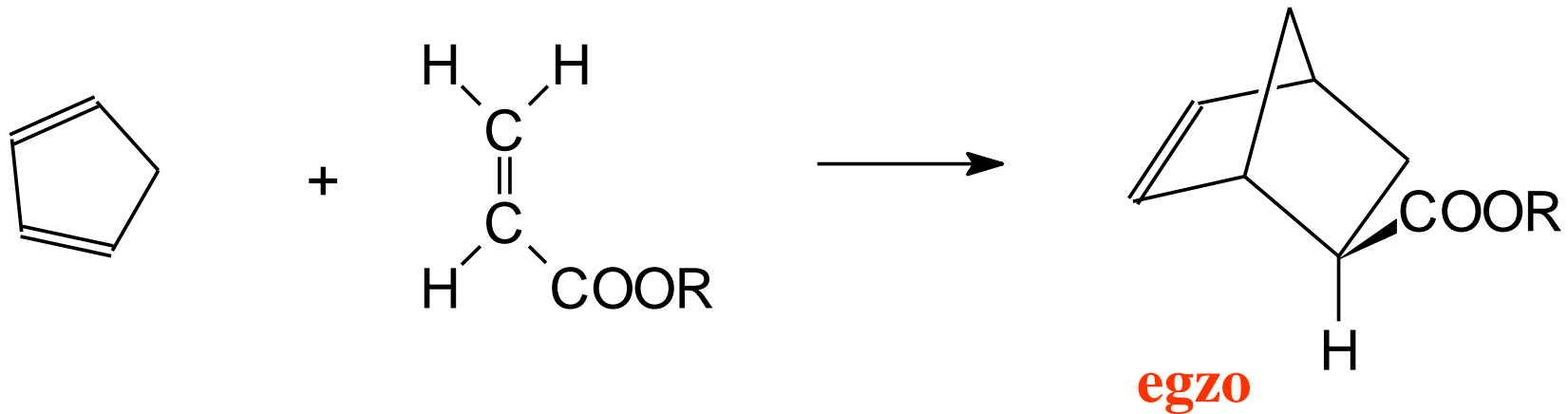

brak reakcji
Dielsa-Aldera

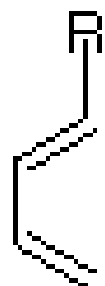

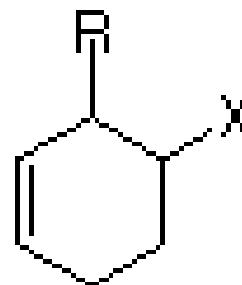
endo

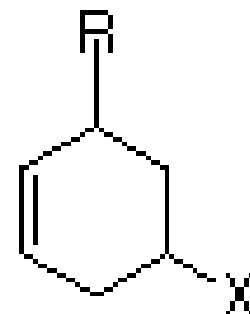
egzo

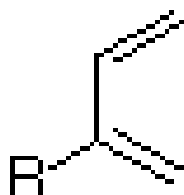
+

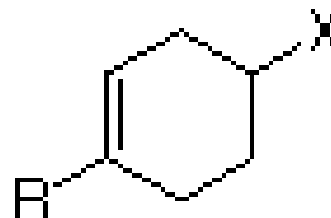
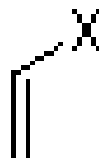
produkt
główny

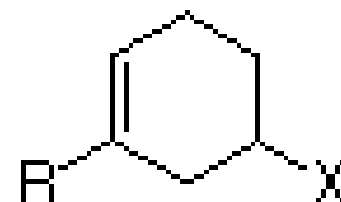
produkt
uboczny

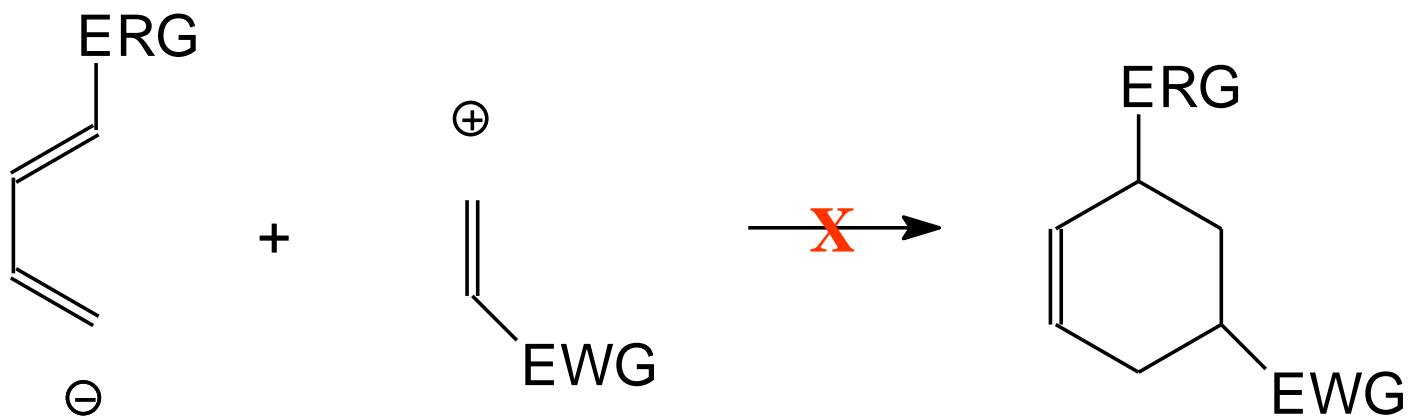
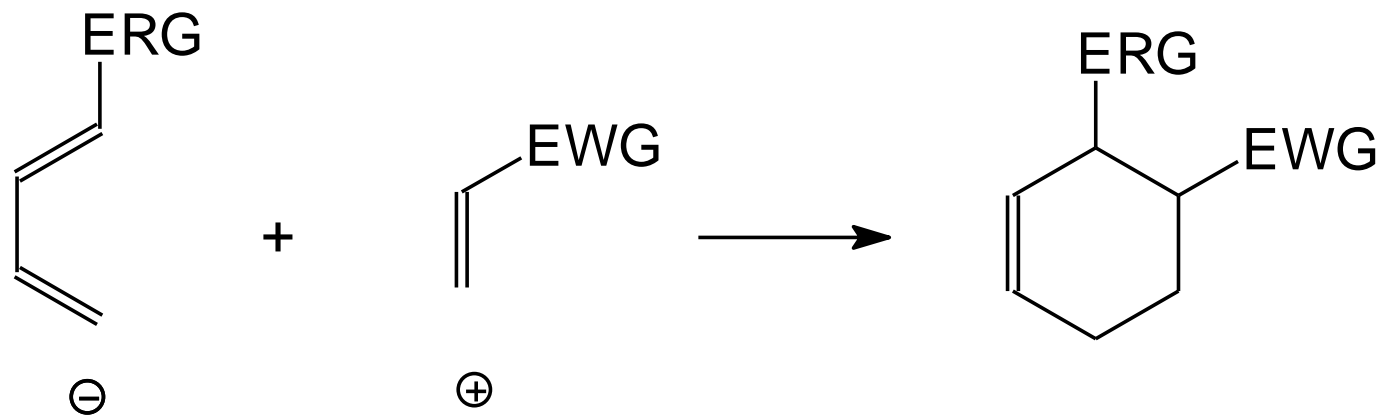
+

produkt
główny

produkt
uboczny

ERG – gr. elektronodonorowe (-OR, -NH₂, -OH)

EWG – gr. elektronoakceptorowe (-X, -COOR, -NO₂)

